

gelegenheidsmedewerkers van de pers de Heemkring als DE PLOATE vermelden in hun bijdragen of bij hun foto's.

Veel kunnen we aan deze toestand niet doen. Bij gelegenheid proberen we het met uit te leggen dat de naam DE PLOATE van de Jeugdherberg terugvalt op het Nederlandse woord PLAAT in de betekenis van zandbank of ondiepte op een rivier. Op de Schelde, waar het woord in die betekenis veel voorkomt, is het de gewoonte dat de vissers hun boten op een PLAAT optrekken of laten droogvallen om bijvoorbeeld te wachten tot de tij keert of om de boot te kuisen, te schilderen of te kalfaten. Al deze toestanden roepen immers een beeld van rust op.

Het Nederlandse woord PLAAT in de betekenis van zandbank of ondiepte bestaat echter niet in het Oostends. Dus de uitleg van DE PLOATE = ZANDBANK, hoe mooi hij ook klinkt klopt niet en is dus niet bruikbaar.

Wij zouden aan de directie van de Jeugdherberg kunnen vragen of zij de naam van hun instelling willen veranderen in DE PLAAT. Het woord zou beter passen bij de functie van hun instelling, even maritiem van inslag zijn als "het visje" en daarbij taalkundig "gekuist" zijn. Maar na 10 jaar bestaan van deze instelling zijn de kansen hiervoor gering.

Het enige dat we dan kunnen doen is aan onze leden en sympathisanten vragen steeds een duidelijk onderscheid te maken tussen de Oostendse Heemkring DE PLATE met de "a" van "staan" en de Jeugdherberg DE PLOATE met de lange "o" van "grot" en "tot" (dixit DESNERCK).

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (7)

door Aimé SMISSAERT (+)

Zondag 18 oktober -

Een killige Oktobermorgen. Op den Zeedijk, van in de vroege, Duitsers die van ver loeren op de Engelsche schepen, tusschen Middelkerke en Nieuipoort liggende.

Deze nacht zijn nog vele troepen aangekomen - en vroeg in den morgen in de richting van Nieuipoort vertrokken.

Van af 8 ure tot ruim 9 1/4 ure komen Duitsche kanonnën aan, die langs den Nieuipoortschensteenweg vooruit gestuurd worden. Een gedeelte wordt geplaatst in de Rentenierstraat, een ander gedeelte bij het Koersenplein. Het getal kanonnen mag op ruim 120 gerekend worden.

Lange rijen voorraadwagens komen toe tusschen 9 1/2 en 11 1/2 ure. Deze ook trekken op in de richting van Nieuipoort, doch met den avond zullen vele dezer wagens den Thouroutschensteenweg inslaan.

Geen klokkegeluid om de goddelijke diensten aan te duiden - weinig volk in de kerken, 't kan niet missen, wellicht verblijven geen 30.000 Oostendenaars in onze stad meer.

Op den Zeedijk, een weinig volk dat loert naar de Engelsche oorlogschepen.

Aan het Palace Hôtel, dat de Duitsers voort bezig zijn met plunderen, staan eenige Duitsche officieren : ze zien er maar erg beteuterd uit !

Het strand voor het Museum Stracké is overdekt met ledige wijn- en champagneflessen. Voor de groote hotels van Mariakerke zeldfde schouwspel. Ook in de Koersenlaan, Sport- en Wellingtonstraten is de weg bezaaid met ledige bottels.

Deze morgen werd, uit den Kursaal al het goed - matrassen, lijnwaad, sargiën enz. - van het Rood Kruis door de platkoppen gestolen.

De vloot die tusschen Middelkerke en Nieuipoort ligt, bestaat uit 8 schepen, waarvan 4 standvastig schieten.

Kort achter den noon komen groote vervoerautomobielen aan. Rond 2 1/2 ure vliegt eene "taube" over de stad en gaat zich neerzetten op het vliegplein van den Vuurtoren.

Uit de groote statie trekken treinen weg, bestemd tot den dienst der troepen. Volgens duitsche officieren ons verzekeren zullen binnen een 4 of 5 tal dagen, reizigerstreinen loopen naar Brugge en verder.

Tegen morgen moeten de bakkers 20.000 kilos brood leveren aan de duitschers. Men kan denken hoe de in voorraad zijnde bloem mindert ! Verscheidene bakkers staan zonder bloem - en, wat niet min erg is, er is, om zeggens, geen gist in stad. Zekere bakkers zijn daarover gaan klagen op het stadhuis. Men antwoordde hen kortaf : "Trekt uw plan !" 't Is gauw gezegd !!! Nu, we zijn er aan gewoon, aan de bottenvagerij onzer stadhuismannen ! In de hachelijke omstandigheden die we beleven zou het de plicht wezen van ieder goede bestuurder zich op te offeren tot het welzijn zijner onderhoorigen. Welke maatregelen nam de stad voor de bevoorradings der stad ? Hoe gemakkelijk zou 't niet zijn gist te bekomen te Brugge bij voorbeeld ? De duitschers moeten brood hebben, goed HERRN, ABER geen brood zonder gist ! Geef ons de middels om gist te bekomen, en wij zullen U brood leveren ! 't Zelfde kan gelden voor de bloem !

Geheel den namiddag staan vele nieuwsgierigen op den Zeedijk naar de oorlogschepen te zien. Van tijd tot tijd ziet men eene vlam, en daarna een weinig rook opgaan - maar men blijft zonder nieuws !

Vrienden die tot aan den Crocodile (tusschen Middelkerke en Westende) gerocht zijn, vertellen dat men langs de kanten van Slype rook ziet opwarrelen.

Gansch den namiddag worden duitsche gekwetsten de stad binnengebracht. Volgens ons verzekerd wordt, kwamen er meer dan 1.000 toe.

's Avonds ontmoeten wij nog al veel duitschers in aangenaam gezelschap met jonge Oostendsche juffertjes. Hoe laag moeten deze laatste niet gezonken zijn om zich op straat te vertoonen op zulke dagen, met de beulen van het Oostendsche volk !

Een cinema is open. Welke droevige geestestoestand moeten zekere eigenaars hebben, om terwijl het vaderland zucht onder den hiel van den duitschen barbaar, terwijl, op eenige uren afstand, onze buitenbevolking met den dood op 't lijf zit bij 't hooren voorbijsnorren der shrapnells, terwijl het Belgisch bloed bij beken vloeit - welke droevige geestestoestand moeten zekere eigenaars hebben om vermakelijkheden, natuurlijk betalende, in te richten, van zoohaast de vijand binnen is ? ?

* * *

Laat in den avond werden in het Hôtel des Thermes, twee erg gekwetsten binnengebracht : moeder en dochter SLOOVE, van Mannekensvere, die heden namiddag in eene gracht dezer gemeente door een granaat der Bondgenoten getroffen werden. Nevens hen werd een werkmán gedood. Denzelfden namiddag werden, ook te Mannekensvere, twee mannen en eene vrouw gedood.

Maandag 19e Oktober - ,

VIJFDE DAG DER BEZETTING

De Engelsche schepen liggen nog altijd tusschen Westende en Nieupoort.

Van in den vroegte zijn duitschers bezig met steenen van den Zeedijk open te breken, rechtover het Hôtel du Littoral, hoek der Hertramp. Het schijnt dat ze daar kanonnen willen opzetten.

Later in den dag komt de Heer Konsul der Vereenigde Staten ter plaats en verzet zich heftig tegen het voornemen der duitschers. De twee kanonnen, die gereed stonden, worden alsdan geplaatst in de goot der Hertramp, eenige meters achterwaarts der Zeedijk.

4 zuigboten van M. SMIS zijn genomen geworden om naar de boei der visschers te varen, doch de eerste boot geraakte buiten de haven niet, zijn schroef onklaar komend.

Na het verzet van den Heer Konsul der Vereenigde Staten werd afgezien van alle andere uitvaren der booten.

Even na 10 1/2 ure vliegt een Engelsch vliegmachien heel hoog boven de stad.

Kleine bendjes duitschers kwamen deze morgen nog binnen, alsook vele karren met voorraad en een groot getal kanonnen van 28 c.

De duitschers zetten hun plunderingswerk voort in tal van onbewoonde huizen.

Wij ontmoeten verscheidene Oostendenaars die naar Holland gevlucht waren en thans terug keeren.

Allerlei erg nieuws loopt rond over den toestand te Westende en te Lombardzijde : de duitschers zouden de bevolking drie dagen tijd gegeven hebben om te vluchten. Dit nieuws wordt echter niet bevestigd.

Op de Groenselmarkt ('t is heden marktdag), ééne boerin van Middelkerke. Zij is gauw uitverkocht. Op de vleeschmarkt zijn een 8 tal kramen open.

Op den Zeedijk mag men niet door, van aan de Kristinaramp tot aan de Berlijnschestraat. De officieren, die op den Zeedijk wandelen, zien er erg bekommerd uit ! Van ver kan men de Engelsche schepen zien schieten.

Een drietal Oostendenaars, die naar Leffinghe trokken om een peerd en eene bakkerskar te gaan halen die daar gebleven waren, en in hunne zending lukten, vertellen ons het volgende :

Zondag vielen de Engelsche shrapnells als hagel rond Leffinghe. Een tiental vielen in den omtrek der woningen van M. VAN SIELEGHEM - MAREST, op het kalsijtje leidende van den Thouroutschensteenweg naar Leffinghe-dorp. Gansch den dag werd er geschoten, doch het geschut was het hevigst langs de kanten van Slijpe en Sint Pieters Capelle. Heden, Maandag, wordt niet min geschoten. De duitschers

hebben eenen vastliggenden luchtbal opgestoken, tusschen de vaart van Plasschendaele, de Thouroutsche Kalsijde en Zevecote. Van uit Oostende kan men heel goed die luchtbal bemerken. De Engelschen hebben hem ook bemerkt, want zij richten rond 11 ure hun geschut op het luchtgevaarte : een shrapnell vliegt een 100 tal meters er van af, en rap en gauw wordt de luchtbal neergehaald.

Over Leffinghe heen snorren de shrapnells schier onophoudelijk voorbij. In de dorpstraat van Leffinghe staan duitsche kanonnen en voorraadwagens. De duitsche soldaten zijn zeer ontmoedigd : ze klagen dat men van alle kanten op hen schiet, en dat ze den vijand maar niet kunnen bemerken.

Rond 12 ure zien onze vrienden een 40 tal duitsche ruiters, met hen een zeker getal ruiterslooze peerden hebbende, in allerijl de Slypebrug over loopen, de steenweg van Slype afrukken en dan langs het Kalsijtje van Zevecote voortvluchten. De Engelsche shrapnells barsten langs alle kanten hen achterna. Velorijders vluchten in 37 haasten dweers door het land.

Bij den terugkeer langs het kalsijtje van Leffinghe ontmoeten onze vrienden twee duitsche automobielen, die, verwittigd door een motocyclist, spoedig rechtsomkeer doen en langs den Thouroutschensteenweg in vliegende vaart Ghistelwaarts vlieden.

Een ander onzer vrienden ontmoet rond 4 ure, een duitsche onderofficier per velo. De man is uiterst vermoeid en vertelt dat, boven Leffinghe, zijn bataljon, 600 man sterk, aan den slag heeft gelegen. Geen 50 man ervan bleven over !

Met den avond verspreiden de duitsche soldaten, die nog in stad liggen, zich in de herbergen.

Rond 7 1/2 ure, een klein opstootje in de Weststraat. Een duitscher was binnengegaan in de "charcuterie" SAUTÉ en had er voor 15 fr. eetwaren gekocht. Toen het op betalen aankwam, beweerde hij betaald te hebben. De winkelier betwistte zulks. Eenige duitsche soldaten kwamen bij en gaven den kooper ongelijk. Twee officieren, bijgeroepen, maanden hem tot kalmte aan, doch onze duitscher hield voet bij stek, tot eene patroelje aankwam. Zij trok de winkel binnen, en telde de kas na. De duitscher poetste inmiddels de plaat.

Oberstleutnant VON STUTTERHEIM, duitsche plaatsbevelhebber van Oostende, begint te toonen dat hij het is. Twee plakbrieven worden aangeplakt :

Ziehier de eerste plakbrief :

BELANGRIJK BERICHT

Mijnheer de Oberstleutnant von Stutterheim, plaatscommandant van Oostende, zendt mij de volgende mededeeling :

Er bestaat gegronde onderstelling dat, van wege de bevolking van Oostende, betrekkingen met de vijandelijke troepen onderhouden worden. Wij roepen uwe aandacht erop dat ieder soortgelijke verstandhouding, van welken aard zij ook zijn volgens de krijgswetten zal gestraft worden.

Oostende, den 19 October 1914

De Burgemeester,
A. LIEBAERT.

De tweede plakbrief, in 't Fransch en in 't Engelsch opgesteld, heeft betrekking op de Engelschen die nog te Oostende verblijven :

zij hebben tijd tot
ven in de bureelen van oberstleutnant VON STUTTERHEIM, Hôtel Splendid, Koninklijkestraat. Die 't niet doen zullen krachtens de oorlogswetten vervolgd worden.

Deze avond wordt een derde plakbrief uitgehangen :

ZEER BELANGRIJK BERICHT AAN DE
INWONERS VAN OOSTENDE.

Wij maken U-Ed. bekend dat, in 't belang van de openbare rust, het verboden is, van 9 ure 's avonds tot 5 ure 's morgens de straten te doorkruisen. Bij dezelfde gelegenheid laat ik U weten dat al de openbare en private gebouwen moeten gesloten zijn gedurende dezelfde tijdruimte.

De verkoop van alcoholische dranken is verboden.

Oostende, 19 October 1914.

De Plaatscommandant,
VON STUTTERHEIM,
Oberstleutnant.

Het Bisschoppelijk Kollege zit vol met duitsche soldaten.

Dinsdag 20e Oktober -

ZESDE DAG DER BEZETTING

Deze morgen ontmoet men in stad hier en daar zwijmelende Duitschers, die manden met wijn dragen.

Tot rond den middag mag niemand op den Zeedijk tusschen het Majestic Hôtel en den Kursaal. Ver in zee, in 't Noord-Oosten, moet er een zeegevecht plaats grijpen, want duitsche officieren staan voortdurend met hunnen verrekijker naar dien kant te zien. Wij hooren, op de Vlaanderenramp, een platkop aan zijn kameraad zeggen dat 3 duitsche schepen reeds gezonken zijn.

Rond 10 ure komt langs de Kapellestraat eene bende soldaten van het Zeewezen af, gevolgd van eenige kannons en een aantal karren met voorraad en voeder. Die gasten komen van Brussel met den trein. Wij tellen 180 reken van 5 man, samen dus 950 man - voegt erbij de oversten, de mannen die op de kanonstukken en op de karren zitten alsook eenige wielrijders - en men komt tot ruim 1.100 man en 2 koeien. Toen ze met hunne tamboers en vijfers vooreenop op de Groote Markt défileerden, spraken de menschen reeds ven verscheidene duizenden !!

.ten vond logiest in de Meisjesschool der Groenselmart, een ander in den Koninklijken Schouwburg, ja in den Koninklijken Schouwburg ! Ze zullen daar wat uitgestoken hebben want geburen vertellen ons dezen noen dat ze de platkoppen daar hadden hooren buischen en smijten dat hooren en zien verging !

(vervolgt)

N.V.D.R. In de tekst zijn bepaalde zinnen vervangen door puntjes (. . . .). Op deze plaats is de originele tekst onleesbaar doordat de krant, bij het inbinden, verkeerdelijk werd afgesneden.

